

Členstvo a dobrovoľnícka činnosť v rovnakom občianskom združení

Právna otázka: Môže člen občianskeho združenia v tom istom občianskom združení, ktorého je členom, vykonávať dobrovoľnícku činnosť podľa Zákona o dobrovoľníctve?

Zákon o dobrovoľníctve ustanovuje v § 2, že za dobrovoľníka sa považuje fyzická osoba, ktorá o. i. dobrovoľnícku činnosť:

- a) vykonáva **mimo svojich pracovných povinností, služobných povinností** a študijných povinností vyplývajúcich jej zo zákona, z pracovnej zmluvy, zo služobnej zmluvy, zo študijného poriadku **alebo z iného obdobného pre neho záväzného dokumentu,**
- b) **nevykonáva pre orgán alebo funkcionára právnickej osoby, ktorej je členom, zamestnancom, žiakom alebo študentom,**
- c) vykonáva mimo svojho podnikania alebo inej samostatnej zárobkovej činnosti.

Aj keď to Zákon o dobrovoľníctve (v nadväznosti na vyššie uvedené pod písm. a) až c) výslovne neustanovuje, výklady právnikov zastávajú názor, že **aby sa fyzická osoba ako člen občianskeho združenia mohla považovať za dobrovoľníka (vo vzťahu k občianskemu združeniu, ktorého je členom), musí ísť o výkon dobrovoľníckej činnosti mimo rámca jej povinností, ktoré jej vyplývajú z členského vzťahu.**

Člen združenia vznikom svojho členstva totiž pristúpil k stanovám, ktoré svojou povahou predstavujú viacstrannú zmluvu vymedzujúcu o. i. **rozsah, druh a charakter jeho členských povinností. Členský vzťah teda predstavuje primárny dôvod ich výkonu/realizácie.** Ak by došlo ku konkurencii medzi výkonom určitých povinností resp. činností vyplývajúcich zo stanov ako aj dobrovoľníckej zmluvy, tak výkon týchto povinností v rámci plnenia členských povinností má „prednosť“ pred ich výkonom v rámci realizácie dobrovoľníckej činnosti. Takýto záver je súladný aj s definičným znakom dobrovoľníka obsiahnutým vo vyššie uvedenom písm. a).

Príklad: Dobrovoľník je členom (občianskeho združenia) „Zeleninka“. Rozsah jeho práv a povinností určujú stanovy v časti o povinnostiach členov. Dobrovoľník môže pre občianske združenie „Zeleninka“ vykonávať len takú dobrovoľnícku činnosť, ktorá je odlišná od jeho členských povinností (od povinností člena), ktoré mu vyplývajú zo stanov občianskeho združenia „Zeleninka“. Napríklad ak je jeho členskou povinnosťou pravidelne sa zúčastňovať zberu zeleniny na záhrade občianskeho združenia „Zeleninka“, nevykonáva to ako dobrovoľnícku činnosť, ale ako svoju členskú povinnosť.

Pokiaľ ide o vyššie uvedené písm. b), to upravuje situácie, v zmysle ktorých by napr. člen občianskeho združenia chcel vykonávať dobrovoľnícku činnosť pre orgán alebo funkcionára tohto združenia. Zákon o dobrovoľníctve neumožňuje výkon dobrovoľníckej činnosti **pre orgán alebo funkcionára** právnickej osoby, ktorej je členom, zamestnancom, žiakom alebo študentom.

V praxi sa stretávame s tým, že občianske združenia často v stanovách uvádzajú, že členovia združenia majú povinnosť vykonávať všetky aktivity v prospech združenia. Ak je v stanovách uvedené takéto alebo podobné znenie, ktoré zadáva členom povinnosť vykonávať všetky aktivity v prospech združenia, potom nie

je možné určiť žiadnu činnosť, ktorú by títo členovia mohli pre občianske združenie vykonávať ako dobrovoľníci a dobrovoľníčky podľa Zákona o dobrovoľníctve.

Ak chcú občianske združenia rozlíšiť členské povinnosti od dobrovoľníckej činnosti, **odporúčame im v stanovách občianskeho združenia presne špecifikovať členské povinnosti**, prípadne v stanovách uviesť, že konkrétny rozsah členských práv a povinností sa určí internými predpismi združenia prijatými príslušným orgánom združenia.

Ak členovia združenia vykonávajú dobrovoľnícku činnosť pre občianske združenie, ktorého sú členmi, odporúčame tiež občianskemu združeniu zároveň špecifikovať v zmluve o dobrovoľníckej činnosti, alebo inom obdobnom dokumente (keďže zmluva môže byť aj ústna), činnosti, ktoré členovia vykonávajú ako dobrovoľníci. Tie sa musia líšiť od členských povinností.

Otázka vzťahu členstva a dobrovoľníctva je často kladená najmä z dôvodu asignácie 3% z daní. V prípade, že člen združenia vykonáva dobrovoľnícku činnosť pre občianske združenie, ktorého je členom bez písomnej zmluvy o dobrovoľníckej činnosti, odporúčame v evidencii o počte hodín zaviesť aj názov pozície/opis dobrovoľníckej činnosti, ktorá je odlišná od členských povinností. Tieto hodiny potom občianske združenie uvádza na potvrdení k asignácii 3%- nej dane z príjmu.

Spracovala: Alžbeta Frimmerová, Platforma dobrovoľníckych centier a organizácií,
www.dobrovolnickecentra.sk

Konzultované s: [VICOVÁ & ŠUMICHRASŤ](#) advokátska kancelária

Zdroj: http://www.ucps.sk/FAO_dobrovolnictvo_v_sporte, internetová stránka Učenej právnickej spoločnosti